

Robuuste natuur Sekdoornse Plas

Inrichtingsplan Zandwinplas Sekdoorn

OPDRACHTGEVER

Zandwinning VOF Sekdoorn

PROJECTNUMMER

31089233

DATUM

15-06-2023

PROJECTGEGEVENS:

Naam: Robuuste natuur Sekdoornse Plas

Onderdeel: Inrichtingsplan Zandwinplas

Sekdoorn te Zwolle

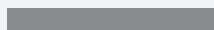
Nummer: 31089233

Documentnr: R01-D01-31089233

Status: Definitief

Datum: 15-06-2023

Auteur:

OPDRACHTGEVER

Zandwinning VOF Sekdoorn

Postbus 12

7683 ZG Den Ham

Bezoekadres

Kroezenhoek 8

7683 PM Den Ham

Postadres

Postbus 12

7683 ZG Den Ham

T +31 (0) 546 67 88 88

E info@roelofsgroep.nl

1. Bestaande situatie 4-5

Context	4
Routing en recreatieve waarde	5
Parkeerbalans.....	5

2. Locatiebezoek 6-7

3. Uitgangspunten en natuurdoelen 8-9

Uitgangspunten	8
Natuurdoelen	8-9

4. Inrichtingsplan 10-11

Fasering	10
Principe doorsnedes.....	11

CONTEXT

De zandwinning Sekdoorn ligt ten zuidoosten van Zwolle nabij het industriegebied de Marslanden. De zandwinning is destijds opgestart met als doel te voorzien in de regionale behoefte aan vulzand, toegepast in onder meer wegenbouwprojecten in Zwolle. In de plas ligt één van de grootste drijvende zonneparken van Europa, met 40.000 zonnepanelen (bron kws).

Huidige natuurwaarde

De Sekdoornse Plas wordt aan het noorden begrensd met het industriegebied de Marslanden en in het oosten en zuiden met agrarisch grasland dat op sommige percelen weidevogel-inclusief beheerd wordt. Aan de zuidoostzijde van de plas ligt een natuurgebied dat beheerd wordt door Landschap Overijssel (bron), echter wordt de Sekdoornse Plas over land van dit gebied gescheiden door een spoorlijn. Naast natuurgebied de Sekdoorn ligt het Zandhove Bos. De Soestwetering loopt langs de westzijde van de Sekdoornse Plas en vormt mogelijk een verbinding met het natuurgebied de Sekdoorn. De zandwinning is dus verbonden met de natuur in de omgeving en is onderdeel van een groter ecosysteem dan enkel de Sekdoornse Plas.

De natuur in en rondom de zandwinning is voornamelijk verbonden aan het water in de plas. Water trekt leven aan en daarom heeft vrijwel elke waterplas een hogere biodiversiteit. Door het vergraven van grond ontstaan gradiënten in het landschap (droog-nat, bos-kaal, voedselrijk-voedselarm) die resulteren in diverse biotopen met verschillende natuurwaarden. Daarnaast zijn zandwingebeden vaak minder goed bereikbaar, waardoor er rust en ruimte voor dieren is.

Afbeelding 1, Ligging van de Sekdoornse plas

Rond de plas zijn graslanden, struwelen en bomen gevestigd. Oevervegetatie is beperkt aanwezig door de korte gradiënt van de oeverzones. Water- en oeverplanten en de daarbij behorende fauna vestigen zich juist in ondiepe oeverzones en een open landschap. Juist deze oeverzone is het waardevolste element van een zandwinplas en bevat de grootste biodiversiteit. Door het beperkte voorkomen van dit biotoop is de huidige natuurwaarde van de plas beperkt.

Afbeelding 2, Context van de Sekdoornse plas

In de directe omgeving van het plangebied zijn volgens gegevens op waarneming.nl enkel algemene soorten aangetroffen die niet of in mindere mate afhankelijk zijn voor een bepaald biotoop. Tijdens een veldbezoek zijn enkele wissels in de oeverranden aangetroffen die erop duiden dat de oevers regelmatig door fauna gebruikt worden om in en uit het water te verplaatsen. De plas wordt door verschillende eenden en ganzen gebruikt en dient mogelijk als foerageergebied voor vleermuizen. Wegens het gebrek aan ondiepe oevers en oevervegetatie is de visfauna algemeen van aard. De struwelen en bomen worden door algemene vogelsoorten gebruikt als nest en schuilplaatsen.

ROUTING EN RECREATIEVE WAARDE

De Sekdoornse Plas ligt redelijk geïsoleerd in de omgeving. In de omgeving is de routing dan ook zeer bewerkt. Er gaat een enkele rijbaan naar het depot van de zandwinning. Aan de noord- en oostzijde die de woongebieden van Zwolle verbindt met de buitengebieden.

De recreatieve waarde is zeer beperkt. Zwemmen, vissen, honden uitlaten enz. is verboden bij de zandwinplas.

PARKEERBALANS

Bij de Sekdoornse Plas parkeren ca. drie auto's. Twee auto's voor de machinisten en één auto voor de handhaver van Roelofs. De auto's parkeren in de berm op locatie.

Afbeelding 3, Routing

Steile oeversanden

Struwelen en bomen

Randen Sekdoorn

Afbeelding 4, Collage locatiebezoek

Graslanden

Afbeelding 5, Collage locatiebezoek

UITGANGSPUNTEN

De Sekdoornse Plas zal worden uitgebreid door zandwinning waardoor het wateroppervlak van de plas toeneemt. Deze toename van water zorgt voor een hogere land-schappelijke kwaliteit en een grotere biodiversiteit wanneer de oeverzones rond om de gehele waterplas na de zandwinning ecologisch ontwikkeld worden tot robuuste natuur.

Robuuste natuur

In de natuurvisie beschrijft het kabinet dat het naar een robuuste en veelzijdige natuur wil (bron natuurvisie). Het beleid van de provincie Overijssel is grotendeels op deze natuurvisie gebaseerd. Onder robuuste natuur verstaat de Rijksnatuurvisie veerkrachtige, toekomstbestendige natuur met lage beheerlasten en haalbare doelen, die maximaal aansluit bij natuurlijke processen, die op natuurlijke wijze kan meebewegen met veranderende omstandigheden zoals door het klimaat en die de invloed van de samenleving kan verdragen en daarbij kan gedijen (bron WUR).

Om robuuste natuur te ontwikkelen bij de Sekdoornse Plas zorgen we voor een toename van ondiep water tussen de 50 en 150 cm diep. In ondiep water is de biodiversiteit over het algemeen hoger omdat in diep water de leefomstandigheden voor de meeste soorten hier minder gunstig zijn, aangezien er minder licht en zuurstof in het diepe water aanwezig zijn. Door de oeverzone met poelen en plas-dras in te richten zal de plas aantrekkelijker worden voor meer planten en dieren, zoals watervogels en amfibieën.

Dynamiek in de vorm van wind en licht fluctuerend water zal een open landschap in stand houden en voorkomen dat de plas-dras gebieden verbossen. Het waterpeil van de plas fluctueert licht, gemiddeld 30 cm. Het waterpeil in de pas zal in de toekomst meer kunnen fluctueren middels een verbinding met de Soestwetering. Hierdoor ontstaat een dynamisch en robuust ecosysteem dat aansluit bij natuurlijke processen, kan meebewegen met het klimaat en bijdraagt aan de algemene veiligheid..

Natuurvriendelijke oevers

De oeverzones met graslanden worden ingericht met poelen en plas-dras. De te ontwikkelen oeverzones krijgen een gradiënt van ten minste 1:3, met de voorkeur voor een nog flauwere gradiënt van 1:6. De oeverzone krijgt een minimale lengte van ca. 25 meter en een breedte van tenminste 3 meter en maximaal 10 meter. Dit zal een sterke impuls geven aan de natuurwaarden van de plas. Een bijkomende eis is dat de oppervlakte van een poel maximaal 500 m2 mag zijn. Daarnaast is het van belang dat een poel niet in verbinding staat met sloten of greppels.

De bestaande oostzijde van de plas wordt uitgebreid ter behoeven van het zandwingsgebied. Bij de herinrichting van de oeverzones zullen locaties die begroeid zijn met bomen en struwelen behouden worden om de aanwezige biotopen niet te verstoren. Zo behoudt het gebied een verscheidenheid van biotopen en dus biodiversiteit.

NATUURDOELEN

Het dynamische gebied zal ontwikkelen aan de hand van natuurlijke processen met minimaal beheer. Hierdoor is het niet mogelijk om exact te voorspellen hoe deze natuur eruit zal zien. Door de juiste randvoorwaarden te scheppen voor onderstaande biotopen zullen deze naar alle waarschijnlijkheid ontstaan.

Deze randvoorwaarden bestaan uit de acht V's:

Het gebied heeft al verbinding met de omliggende gebieden. Verbinding tussen water en land zal worden vergroot door de ontwikkeling van natuurlijke oevers. Er zal een grote variatie aan biotopen ontstaan met de geplande ingrepen die ook binnen het gebied met elkaar verbinding hebben. De doelsoorten zijn gebaseerd op soorten die mogelijk in het gebied kunnen voorkomen. Mogelijke verstoring van soorten wordt voorkomen door voorafgaand aan de werkzaamheden een Quicksan Natuurtoets uit te voeren en bij het uitvoeren van de werkzaamheden een ecologisch werkprotocol te gebruiken.

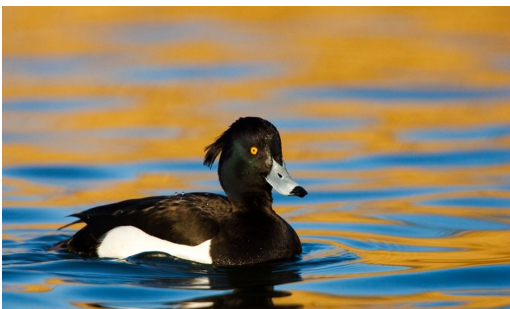
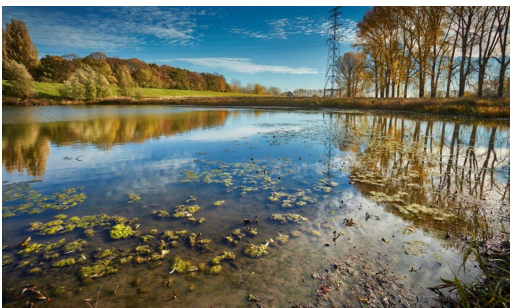
Om de ontwikkeling van de robuuste natuur in de oeverzones rond de Sekdoornse Plas te monitoren zullen de natuurwaarden van het gebied elke twee jaar globaal geïnventariseerd worden door een ecooloog, voor de eerste 10 jaren van de natuurontwikkeling. Zo kan het gebiedsbeheer effectief worden bijgesteld aan de hand van de acht V's.

• Voedsel	• Verbinden/ Verplaatsen
• Vocht	• Voorkomen/ Verspreiding
• Veiligheid	• Variatie
• Voortplanting	• Verstoring

Open water

De Sekdoornse Plas is een diepe zoetwater-plas op zandgrond en biedt vocht in het gebied. Door de grote oppervlakte van de plas is de wind een belangrijke dynamische factor. Wanneer de plas mogelijk in verbinding komt met de Soestwetering zal de fluctuatie van het water invloed hebben op het gebied. Grote meren zijn van betekenis voor vissen en watervogels. Ook speelt de plas een rol voor veiligheid en dus rustplaats voor trekvogels.

Doelsoorten: kuifeend, fuut, aalscholver, snoek, watervleermuis, stormmeeuw

Plas-dras

Plas-dras is een grasland waarop ondiep water staat ter bevordering van de moerasvegetatie. Door de hoge grondwaterstand zitten de wormen hoger in de grond en bieden voedsel voor trekvogels. Het plas-dras grasland wordt minimaal beheerd met een ecologisch maaibeeld of begraasd. Wanneer de plas-dras oeverzones correct beheerd worden zal zich een rijke vegetatie ontwikkelen, met onder andere riet, biez en lisdodde, die veiligheid biedt voor diverse fauna.

Doelsoorten: grutto, tureluur, kievit, scholekster, veldleeuwerik

Poelen

Een goed aangelegde en onderhouden poel is een waardevol landschapselement voor onder andere kikkers, padden, libellen en salamanders. Een deel van de poel kan zelfs dienen als drinkplaats voor vee en ook vogels en zoogdieren maken er dankbaar gebruik van. Zo biedt een poel voedsel, veiligheid en voortplanting voor deze doelsoorten. In en rond de poelen kan zich een rijke vegetatie van waterplanten en moerasplanten ontwikkelen.

Doelsoorten: kamsalamander, ringslang, gewone pad, groene kikker

Struwelen

Begroeiing van hoge kruiden, struiken en bomen zoals bramen, sleedoorn, meidoorn en brem bieden schuilplaatsen en foerageergebieden voor vogels en zoogdieren. Struwelen bieden veiligheid en voortplantingsplaatsen voor broedvogels en wanneer de bomen zich ontwikkelen tot dikkere stammen bieden ook deze veiligheid en voortplantingsplaatsen voor vleermuizen.

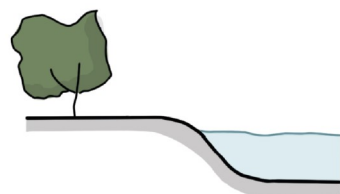
Doelsoorten: bosuil, geelgors, dwergmuis, watervleermuis, grasmus

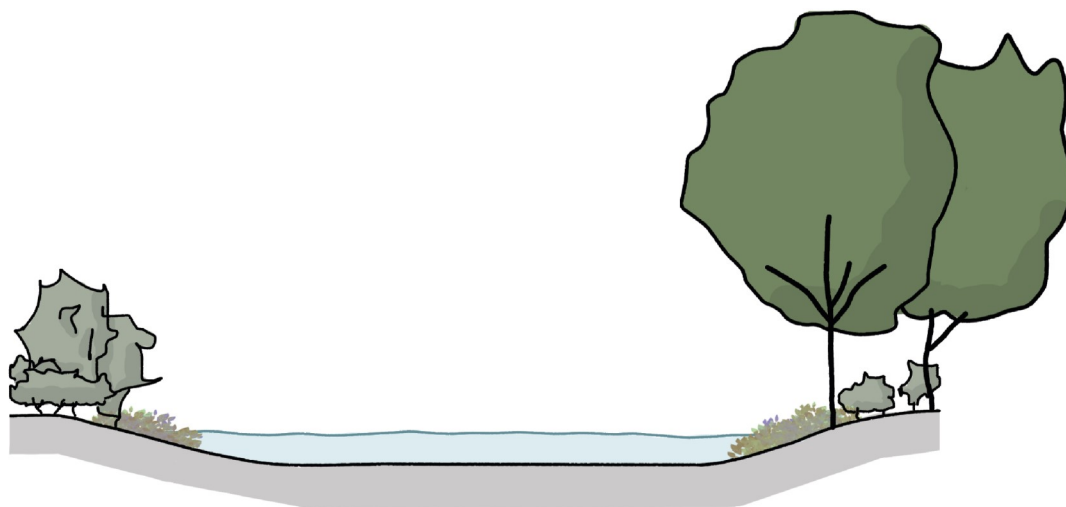
Afbeelding 6, Collage natuurdoelen

FASERING

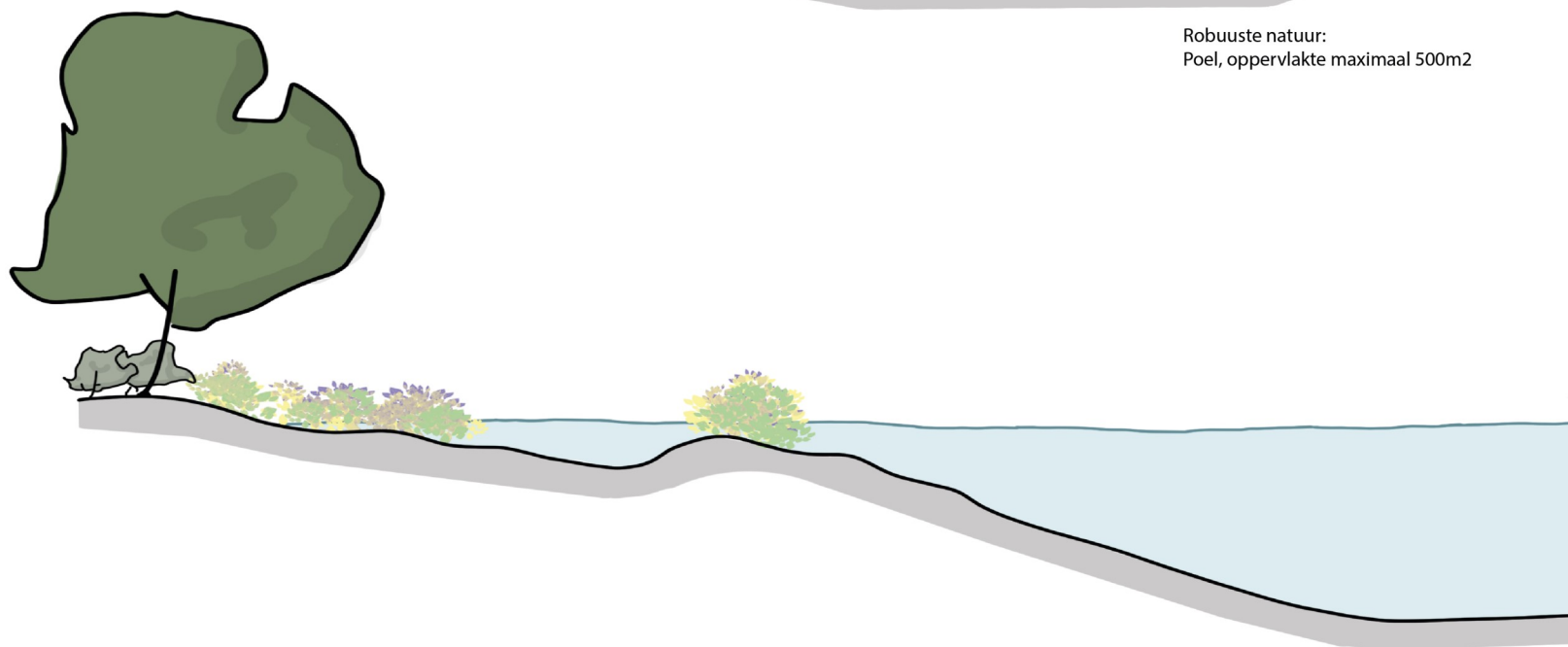

Huidige situatie:
Talud 1:3

Robuuste natuur:
Poel, oppervlakte maximaal 500m²

Robuuste natuur:
Natuurvriendelijke oevers, maximaal 1:6 en 10m breed

Afbeelding 10, Principe doorsnedes

